

Акатист светом апостолу и еванђелисти Луки

**(Датум празновања 18./ 31. Октобар
чита се у болестима и при живописању икона)**

Кондак 1.

Премудрим промислом Божјим изабрани, да благовестиш светлост Христовог Еванђеља целом свету, Луко свеблажени, твојом великом смелошћу пред лицем Господа чији си земаљски живот и науку записао, измоли и за нас немоћне и слабе опроштај сагрешења и утврди нам наду на Царство Небеско, да би могли сверадосно да ти кличемо **Радуј се, свети Луко, еванђелисте Христов и апостоле!**

Икос 1.

Свељубавни Господ, у грех потопљеном роду људском, посла Сина Свога, који ће га Својим животом, смрћу и славним Васкрсењем извести из таме и повести ка Светлости. А, кроз тебе, еванђелисто свети, записа све тајне Неба и Земље, како би сви људи до краја века имали путоказ ка тој Светлости, и из захвалности због тога могли да ти кличу

Радуј се, Духом Светим просвећени у писању Еванђеља!
Радуј се, јер си Богом изабран да објавиш тајну спасења!
Радуј се, блавеститељу Благе Вести!
Радуј се, јер си један од четири листа Еванђелиста!
Радуј се, у тајне Божије духом узнесени!
Радуј се, јер речи твоје просветлише васељену!
Радуј се, јер си мрежом свога еванђеља многе словесне душе уловио!
Радуј се, утемељитељу Новог Завета!
Радуј се звездо сјајна у Небеској Цркви!
Радуј се, свети Луко, еванђелисте Христов и апостоле!

Кондак 2.

У младости својој зажелевши се светске мудрости, Лука премудри, ти изучи философију, медицину и сликарство. Прешавши из Антиохије у Јерусалим у време када је Господ Исус Христос сејао Своје Божанско семе по земљи, једно добро зрно паде и у твоје срце, и ти, испуњен небеском радошћу запева велегласно Богочовеку Христу **Алилуја!**

Икос 2.

То зрно Божије љубави донесе у теби стоструки род, јер слушајући Његову науку и чудесна дела гледајући, испуни се божанске мудрости и знања, које ти не дадоше јелинске (грчке) и египатске школе. Због тога те Господ изабра међу Седамдесет апостола и посла на прорповед Благе Вести о спасењу рода људског. А

ми, који кроз твоје Свето Еванђеље и данас пијемо ту Божију премудрост, певамо ти овако

Радуј се, Христовом благодаћу у срце рањени!
Радуј се, јер научену светску мудрост, замени Божјом премудрошћу!
Радуј се, јер си оставивши све за Христом Господом пошао!
Радуј се, весниче Господњи!
Радуј се, темељу и осниватељу вере Христове!
Радуј се, сведоче Онога Кога су народи чекали!
Радуј се, неуморни ратниче за Истину Христову!
Радуј се, изврсни ловче људских душа!
Радуј се, сејачу доброг семена које стоструко рађа!
Радуј се, свети Луко, еванђелисте Христов и апостоле!

Кондак 3.

И ти, свети Луко, наоружан од Господа силом и влашћу да проповедаш Еванђеље и чиниш чудеса, са осталим апостолима иђаше пред лицем Господа Христа, припемајући Му пут, и проповедајући народу да је на свет дошао одавно обећани Месија, коме сви треба као Богу, од сада па до века да кличу **Алилуја!**

Икос 3.

У последње дане земаљског живота Господа Исуса Христа, када неправедне судије осудише Праведног Судију, и на Крст Га разапеше, ти, свети Луко, борављаше у Јерусалиму и са сузама гледаше како се невина крв твога учитеља излива на грешну Земљу. Плачући заједно с тобом, ми ти тужно говримо

Радуј се, јер си описао страдања Христа Спаситеља!
Радуј се, верни слуго Свецара Христа!
Радуј се, јер си славу Божију објавио!
Радуј се, лучо небеска у тами света овога!
Радуј се, кладенче са кога се појимо Водом Живом!
Радуј се, јер си радосно и без страха реч Божју преносио!
Радуј се, добри грозде винограда Господњег!
Радуј се, јер си лицем у лице Бога кроз Христа гледао!
Радуј се, јер Га и сада у Царству Небеском гледаш!
Радуј се, свети Луко, еванђелисте Христов и апостоле!

Кондак 4.

Али се твоја жалост окрену на радост, а радост Богоубица на жалост, јер шта смрт могаше Извору Живота, и зар гробни камен могаше да задржи Камен од угла. Твој Господ устаде из мртвих, и свету дарова Живот Вечни. А ти и твоји другови, Њему Васкрсломе, од свесилне радости ускликнусте, да се до Неба чуло Алилуја!

Икос 4.

Јер када са Клеопом у недељу Васкрсења иђаше у оближњи Емаус, приђе вам Господ и пође са вама. И мада вам је срце горело и душа трептала док вам је Он причао о Себи тумачећи Пророке и Писмо, ви га нисте познали, него тек када увече Он преломи хлеб и благослови, вама се отворише очи, и ви схватисте да то беше Он, Васкрсли Господ. Читајући те речи у твоме Еванђељу, и нама данас затрепери нешто у души, па ти радосно због тога појемо

Радуј се, сведоче Васкрсења Христовог!
Радуј се, јер ти је Христос отворио разум да разумеш Писма!
Радуј се, јер ти је срце горело, када си Га слушао на путу за Емаус!
Радуј се, јер те је тада Христос својим рукама причестио!
Радуј се, јер си испивши чашу премудрости, многе напојио познањем Христа Спаса!
Радуј се, јер си свима проповедао Еванђеље васкрслог Христа!
Радуј се, јер си нам открио Извор спасења!
Радуј се, светлости Разумног Сунца!
Радуј се, јер си нас научио вери у Свету Тројицу!
Радуј се, свети Луко, еванђелисте Христов и апостоле!

Кондак 5.

Када Васкрсли Господ ради нашег спасења осниваше Цркву Своју и по обећању, посла у Педесети дан по Васкрсењу Духа Светог на Апостоле, чиме их запечати да буду непоколебиви сведоци вере хришћанске, и ти, свети Луко, борављаше у Јерусалиму. Заједно са осталим апостолима верно сведочаше Богочовека Христа и певаше Му као Истинитом Богу Алилуја!

Икос 5.

Затим се упути у свој завичај у Антиохију, где је већ било доста Хришћана, али се задржа у Севастии, прорповедајући Еванђеље спасења. Ту почиваше нетљене мошти светог Јован Претече. Полазећи одатле, ти зажеле да их понесеш, али тамошњи Хришћани не хтедоше да остану без тако драгоцен светиње. Ипак ти дадоше десну руку Јованову, под коју је и сам Господ приклонио Божанску главу на Крштењу. Ти је радосно понесе са собом, а ми дивећи се твојој љубави према Светима, кличемо ти овако

Радуј се, сведоче силаска Духа Светога!
Радуј се, јер си нам описао рађање Цркве!
Радуј се, јер си се као роса небеска јавио и свет просветио!
Радуј се, јер је Дух Свети прстом писао Нови Закон на срцу твоме!
Радуј се, јер си Духом Светим свету пројаснио Божанску истину!
Радуј се, Господара свих светова благовеститељу!
Радуј се, од Бога изабрани тајнопишче!
Радуј се, јер си срце своје очистио светлошћу Духа Светога!
Радуј се, јер многи тебе као заступника пред Богом имају!
Радуј се, свети Луко, еванђелисте Христов и апостоле!

Кондак 6.

Са том руком јовановом као скупоценим, бесцен благом, стиже у свој завичај, на велику радост антиохијских Хришћана, које ти и даље утврђиваше у радости Христовог Еванђеља. Говораше им као онај који је својим очима гледао чудесна дела и ушима слушао науку Сина Божијег, Спаситеља света. Слушајући твоје премудре речи, они су радосно певали Богу Алилуја!

Икос 6.

И ти би у Антиохији док те не позва апостол Павле да му будеш сапутник на путу Божијем. Тада ви отпутовасте у Грчку. Свети Павле те остави у македонском граду Филиби, да утврдиш и уредиш Цркву. Ту остаде неколико година проповедајући и ширећи хришћанство. Дивећи се твоме труду, ми ти узвикујемо

Радуј се, неуморни сапутниче апостола Павла!
Радуј се, са Павлом мудрим изабрани за учитеља многобожаца!
Радуј се, јер неизречено просвећујеш сву Васељену!
Радуј се, свих уцвељених утешитељу!
Радуј се, лекару који силом Врховног Лекара лечиш!
Радуј се, јер си нас твојим Еванђељем избавио из смртоносне дубине!
Радуј се, јер нам тугу из срца изгониш!
Радуј се, молитвениче наш пред Богом!
Радуј се, јер си многе ка светлости Живота узвео!
Радуј се, свети Луко, еванђелисте Христов и апостоле!

Кондак 7.

Када свети Павле при крају свог трећег апостолског путовања поново посети Филибу, он те посла, свети Лука, у Коринт да сакупљаш милостињу за сиромашне Хришћане у Палестини. Од тада се ти више не одвајаше од великог апостола, непрестано певајући заједно са њим Свемогућем Богу Алилуја!

Икос 7.

Обилазећи у радости све Цркве у Малој Азији и Јудеји, ви дођосте у Палестину у град Кесарију. Тада побеснели Јевреји оптужише светог Павла код римских власти, али он затражи да иде на суд ћесару у Рим. Ти уз њега неодступно стајаше на том опасном путу, подвргавајући се многим опасностима на мору и на копну. Захвални на томе понизно ти кличемо

Радуј се, Павлов помоћниче у сужањству!
Радуј се, јер си описао његова проповедања!
Радуј се, јер си горку со безбожија Божанском сољу ослудио!
Радуј се, стрело благочестиј Христова!
Радуј се, јер нас појиш Еванђељем Христовим!

Радуј се, трубо Божије благодати!
Радуј се, тајни неизречених проповедниче!
Радуј се, свих немоћних укрепитељу!
Радуј се, од демона избавитељу!
Радуј се, свети Луко, еванђелисте Христов и апостоле!

Кондак 8.

Дошавши у Рим ти си заједно са апостолом Павлом, Марком, Аристархом и другима проповедао Христа, прво Јеврејима, али када они створише расправу међу собом, не верујући вашим речима, ви се окренуште незнабожцима, који када чуше реч спасења, просвећени Духом Светим, радосно ускликнуше Оваплоћеном Христу Господу Алилуја!

Икос 8.

И тада у Риму, ти свети Лука, учини оно за шта те Бог изабра од вечности: написа Свето Еванђеље у коме описа живот и рад Господа Исуса Христа, не само на основу онога што си сам видео и чуо, него и оно што ти предаше очевици и слуге Речи. У овоме светом послу те руковођаше апостол Павле, који затим и одобри твоје Свето Еванђеље. У Риму ти написа и Дела апостолска, по налогу апостола Павла. Не знајући како да ти другачије захвалимо, ми ти узвикујемо:

Радуј се, јер си безбожни свет напојио Божјом благодати!
Радуј се, Духом Светим запечаћени!
Радуј се, верни учениче неизречених тајни Христових!
Радуј се, догмата црквених утемељитељу!
Радуј се, јер си се знањем Вишњим обогатио руком Владичином!
Радуј се, јер си од апостола Павла многе тајне Христове чуо и записао!
Радуј се, јер твоје благовешчаније иде по свој земљи!
Радуј се, јер си нам вином Божје премудрости срца увеселио!
Радуј се, јер си једини покајање благоразумног разбојника у Еванђељу описао!
Радуј се, свети Луко, еванђелисте Христов и апостоле!

Кондак 9.

Када после двогодишње тамнице апостол Павле би пуштен на слободу, и пође из Рима да обиђе раније основане Цркве, ти га, свети Луко, као верни сапутник на томе путу пратише. Али када Нерон у Риму подиже жестоко гонење Хришћана, ви се вратисте да ободрите и подржите гоњену Цркву, која је и у сузама и крви радосно певала Богу: **Алилуја!**

Икос 9.

Али побеснели незнабошци тада ухватише апостола Павла и бацише га у окове. Ти и даље, свети Луко, уз њега неодступно пребиваше. И када твој учитељ мученички предаваше своју чисту душу Господу, ти си са сузам био уз њега. Саосећајући се са твојим болом, ми ти тихо појемо;

Радуј се, јер си мученичку кончину великог Павла видео!
Радуј се, Дела Апостолских изложитељу!
Радуј се светилнице цркве!
Радуј се, јер блистањем свога духа росвећујеш срца верних!
Радуј се, јер си обману демонску топлотом вере одагнао!
Радуј се, јер Господ кроз тебе многе добродетели учини!
Радуј се, богата ризницо дарова Небеских!
Радуј се, благочешћа непоколебиви стубе!
Радуј се, јер твоје свето име сви народи помињу!
Радуј се, свети Луко, еванђелисте Христов и апостоле!

Кондак 10.

После мученичке смрти апостола Павла, ти, свети Луко, проповедаше Христа у Италији, Далмацији, Галији, а нарочито у Македонији и Ахаји. Свуда си мрак незнабоштва разгонио, учећи народ да само Богу Живом и Истинитом кличе: **Алилуја!**

Икос 10.

У старости својој, ти отпутова у Египат да проповедаш Блугу Вест о спасењу Господа Исуса Христа. Прповедајући, претрпе многе муке и изврши многе подвиге. Вративши се у Грчку, ти устроји цркве, рукоположи свештенике и ђаконе, исцели болесне телом и душом. Зато ти радосно кличемо:

Радуј се, зоро Новога Дана!
Радуј се, узводнице наш на Небо!
Радуј се, дрво добро које је многи род донело!
Радуј се, разобличитељу незнабоштва!
Радуј се, проповедниче Божјих преславних чудеса!
Радуј се, јер си нови Закон Божји написао!
Радуј се, јер боготочне воде из твојих уста теку!
Радуј се, јер си као сунце проповедањем твојим засијао!
Радуј се, јер твој икона краси цркве хришћанске!
Радуј се, свети Луко, еванђелисте Христов и апостоле!

Кондак 11.

Када ти би осамдесет четири године ухватише те злобни идолопоклоници, ударише те на муке Христа Господа ради, и обесише о једну маслину у Тиви Беотијској, где и бише сахрањене твоје свете мошти. Предајући Анђелима своју свету душу, који је однесоше Господу, коме си тако верно служио цео свој живот, ти си и у оном свету певао Господу: **Алилуја!**

Икос 11.

Твоје свете и чудотворне мошти исцеливаше многе, нарочито болесне од очију. Чувши за то цар Констанције свечано их донесе у Цариград. Један тешко болесни евнух чувши за њихов долазак, би у постељи принесен ковчегу са твојим моштима, поклонивши им се и са дубоком вером се дотакавши ковчега, истога часа постаде потпуно здрав. Од радости он их понесе са осталима и оне бише положене под светим олтаром крај моштију Светих апостола Андреја и Тимотеја. Због тога ти кличемо:

Радуј се, јер је и на твојој мученичкој крви Црква Христова зидана!
Радуј се, венцем мученичким овенчани!
Радуј се, јер си мучеништвом посведочио веру у Христа!
Радуј се, јер те муке, иако стар беше не уплашише!
Радуј се, јер си своје добро течење страдањем запечатио!
Радуј се, јер ниси био залудни слуга Господа Христа, као многи од нас!
Радуј се, јер те и земаљска и небеска Црква слави!
Радуј се, јер се радујеш заједно са Светима у Царству Небеском!
Радуј се, свети Луко, еванђелисте Христов и апостоле!

Кондак 12.

Поре Еванђеља у речи, ти нам, свети Луко, остави и Еванђеље у слици. По жељи ондашњих Хришћана, ти живописа три иконе преблагот лика Мајке Божије, које Она и благослови. Безмерно захвални што и нас удостоји да се побожно дивимо Њеној и Њеног Сина лепоти, ми радосно Премудром Господу кличемо: **Алилуја!**

Икос 12.

Исто тако , ти си, свети Луко, живописао на даскама и иконе светих апостола Петра и Павла. И тако постави почетак и темељ дивном и богоугодном делу-живописању светих икона у славу Божију, Пресвете Богородице и свих светих, које данас благољепно украшавају цркве Божије и на спасење призивају све оне који их побожно поштују. Благодарни и због тога од тебе нам дарованог блага, ми ти узвикујемо:

Радуј се, Мајке Божије на икони изобразитељу!
Радуј се, јер је Она благословила то твоје свето дело!
Радуј се, јер си Њену икону овековечио!
Радуј се, јер си нам неизмерну радост у срца због тога донео!
Радуј се, јер благи лик Мајке Божије тобом насликан тугу нам отклања!
Радуј се, јер ти је Мајка Божија о Своме Сину открила тајне које је у срцу носила!
Радуј се, јер величање Мајке Божије из твога Еванђеља певамо у Њену част!
Радуј се, јер ти је Мајка Божија Архангелски поздрав открила!

Радуј се, Мајком Божијом благословени!
Радуј се, свети Луко, еванђелисте Христов и апостоле!

Кондак 13.

О, свети еванђелисте и апостоле Луко, трубо небеска, прими ове наше немуште речи, као молитву, и измоли нам у Бога, Господа Исуса Христа, кога си тако неуморно служио, и велику милост стекао код Њега, опроштај свих сагрешења наших, миран и тих крај живота, и безопасан прелазак у свет духова, у коме сви радосно певају песму Неба: **Алилуја!**

(Овај се кондак говори три пута.)

(Потом се читају Икос 1. и Кондак 1.)

Икос 1.

Свељубавни Господ, у грех потопљеном роду људском, посла Сина Свога, који ће га Својим животом, смрћу и славним Васкрсењем извести из таме и повести ка Светлости. А, кроз тебе, еванђелисто свети, записа све тајне Неба и Земље, како би сви људи до краја века имали путоказ ка тој Светлости, и из захвалности због тога могли да ти кличу

Радуј се, Духом Светим просвећени у писању Еванђеља!
Радуј се, јер си Богом изабран да објавиш тајну спасења!
Радуј се, благовеститељу Благих Вести!
Радуј се, јер си један од четири лист Еванђелиста!
Радуј се, у тајне Божије духом узнесени!
Радуј се, јер речи твоје просветлише васељену!
Радуј се, јер си мрежом свога еванђеља многе словесне душе уловио!
Радуј се, утемељитељу Новог Завета!
Радуј се звездо сјајна у Небеској Цркви!
Радуј се, свети Луко, еванђелисте Христов и апостоле!

Кондак 1.

Премудрим промислом Божјим изабрани, да благовестиш светлост Христовог Еванђеља целом свету, Луко свеблажени, твојом велком смелошћу пред лицем Господа чији си земаљски живот и науку записао, измоли и за нас немоћне и слабе опроштај сагрешења и утврди нам наду на Царство Небеско, да би могли сверадосно да ти кличемо **Радуј се, свети Луко, еванђелисте Христов и апостоле!**

Молитва светом Луки

О, свети Луко, Богом избрани и Мајком Божијом благословени, проповедниче по свој васељени Еванђеља Христовог, мучениче и апостоле, помоћниче свима који те молитвено призивају, помози и нама, непотребним слугама Господњим. Јер ми се због наших многих прегрешења налазимо у тами и сени смртној и удаљени смо од Бога безмерно далеко. А због стида који осећамо због тога, и немајући смелости да Га сами замолимо за опроштај, призивамо тебе, велики светитељу Божји, као онога који у Његовој неизмерној светлости пребиваш, да га уместо нас молиш да се смилује на нас.

Умоли Га, свети Луко, да се поново у нама роди страх Господњи, страх који рађа љубав, а грех одгони. Јер ми смо толико навикли да грешимо свакога дана и часа, па и у сну, као да смо заборавили речи Господње: Стражите, јер не знате часа када ћу Ја доћи. Као да нас свакога трена не може позвати из овог привременог живота у вечни. Тај страх, тај осећај, ту премудрост, како каже Псалмопевац Давид, пробуди у нама, свети Луко. И нека се онда, твојим молитвама, у нама роде сузе покајања. Сузе које ће све заутке наше душе да очисте од греха који се наталожио на њој. Јер ми, по свом безосећају и духовној обневиделости не можемо ни да плачемо над својим мртвацем, над самима собом, а тако много суза, потоке суза, требали би да пролијемо за безбројне грехе које учинисмо.

Помози нам, неукима и неразумнима да разумемо Писмо које си и ти писао, јер онај ко га истински разуме, ко истински схвати речи његове, тај бежи од греха као од огња, и свим силама тежи да се приближи Богу. Јер тај схвата да је грех смрт, а Бог живот. Помози нам зато, свети Луко, да се, то схвативши, очистимо од греха, и пређемо из смрти у живот. Да нам Бог буде све у свему. Да од сада увек будемо у Његовој близини. Нека нам, као теби и Клеопи када сте ишли за Емаус срце и душа стално трепере од Његовог присуства. Тада ће мир владати у нама, небески мир, који ће нам у тврдити наду на Царство Небеско, и том радошћу ћемо добити снагу да стреле лукавога које свакога часа лете ка нама, лако одагнамо од себе. А са том надом ће љубав Божија која је у нама да нас припреми за пут ка Вечној Отаџбини, где су све Силе Небеске, сви Свети, и Мајка Божија пред њима, чији си ти благи лик у икони, тобом насликаној, овековечио. Нека нам очи срца нашег непрестано гледају ту лепоту, и њоме се наслађују, како би се већ овде зацарило у нама Царство Небеско, у које нека се твојим молитвама, свети Луко, и преселимо када нас Господ једном позове, па да онда вечно славимо Бога у Светој Тројици: Беспочетног Оца, Јединородног Сина и Свесветог Духа, кроз сву вечност бесконачних векова. Амин!

Тропар светом Луки, глас 3. Апостоле свјатиј и евангелисто, Луко, моли Милостиваго Бога, да прегрешениј остављеније подаст душама нашим. (Свети апостоле и Еванђелисто, Лука, моли Милостиваго Бога, да опроштај грехова подари душама нашим.)

Тропар светом Луки, други, глас 5. Апостолских дјејаниј сказатеља и Евангелија Христова свјетла списатеља, Луку препетаго, не исписана сушча Христове Цркве, пјесанми свјашченими свјатаго апостола похвалим, јако врача сушча человјеческих немошчи, јестетства недугу, и јази душ

исцјељајушча, и мољашчасја непрестано за души нашја.
(Похвалимо свештеним песмама, светог апостола, свеславног Луку, као проповедника Дела апостолских и сјајног писца Еванђеља христовог, неописане истине Христове Цркве, и као истинитог лекара људских немоћи, природних болести и исцелитеља душевних мука, који се непрестано моли за душе наше.)

Кондак светом Луки, глас 2. Истинаго благочестија проповедника и тајин неизречених ритора, звјезду Церковнују, Луку божественаго, восхвалим: Слово бо јего избра с Павлом мудрим, јазиков учитеља, Једин вједиј сердечнаја. (Похвалимо као истинског проповедника побожности и говорника неизречених тајни, звезду Цркве, Луку божанскога: јер господ Христос који једини зна тајне срца, изабрао га је са мудрим Павлом, да буду учитељи народа.)

Песма светом Луки

Божествени Лука, и уман и и учен,
Драговољно беше за Господа мучен.
Избећи могаше поруге и муке,
Но свет не би им'о великога Луке.
Лука млади виде Божију Истину,
Предаде се срцем Божијему Сину.
Слуша Учитеља, гледа Чудотворца,
И у Њему позна свог бесмртног Творца.
Виде Васкрслога и говори с Њиме,
Чудеса сотвори у Његово име.
И Христос му поста јединствена радост,
Жртова Му Лука ум, благо и младост.
Кад остари Лука, млад Христом бејаше,
Од Христа примаше и свету даваше.
Па кад свету даде што могаше дати,
Тад му свет, по Писму, немилешћу плати...
О маслини старој виси старац Лука,
С осмејком на лицу, прекрштених рука.
Са неба се пружи рука самог Христа,
И прихвати душу Свог Еванђелиста.
Сад у Рају светлом, с други апостоли,
За цркву се свету, свети Лука моли.

Свети Владика Николај охридски

Житије светог апостола и еванђелисте Луке (18./31. Октобар)

Родом из Антиохије. У младости изучио беше добро грчку филозофију, медицину и живопис. У време делатности господина Исуса Христа на земљи св. Лука дође у Јерусалим, где види Спаситеља лицем у лице, чује Његову спасоносну науку и буде сведок чудесних дела Његових. Повероваши у Господа св. Лука би увршћен у Седамдесет апостола и послат на проповед. Заједно са Клеопом видео васкрслог Господа на путу за Емаус (Лк. 24). По силаску Духа Светога на апостоле Лука се вратио у Антиохију, и тамо је постао сатрудник апостола Павла, с којим је путовао и у Рим, обраћајући у веру Христову Јевреје и незнабошце. **Поздравља вас Лука љекар љубазни**, пише Колошанима апостол Павле (Кол. 4. 14.). На молбу хришћана написао Јеванђеље, око 60. године. По мученичкој смрти великог апостола Павла св. Лука је проповедао Јеванђеље по Италији, Далмацији, Македонији и другим странама. Живописао икону Пресвете Богородице.- и то не једну него три, а тако исто и иконе св. апостола Петра и Павла. Отуда се св. Лука сматра оснивачем хришћанског иконописа. Под старост посетио је Ливију и Горњи Мисир. Из Мисира се вратио у Грчку, где је настављао са великом ревношћу проповедати и људе Христу обраћати, без обзира на своју дубоку старост. Написао св. Лука Јеванђеље и Дела Апостолска, и обоје посвети Теофилу кнезу Ахаје. Беше му 84 године, када га зловни идолопоклоници ударише на муке Христа ради и обесише о једној маслини у граду Тиви (Теби) Беотијској. Мошти чудотворне овога дивнога светитеља беху пренесене у Цариград у време цара Констанција, сина Константиновог.

Свети Владика Николај охридски

О акатисту

Сама реч Акатист означава најпре и по преимућству химну испевану у част Матере Божије. Тај Акатист, састав непознатог црквеног песника, настао је негде крајем шестог и почетком седмог века. Први пут забележена његова молитвена употреба доводи се у везу са опсадом Цариграда од стране Авара персијског цара Хозроја 626. године, за време византијског цара Ираклија и цариградског патријарха Сергија, када је Цариград чудом Божијим и молитвама Пресвете Богородице био спасен опсаде. „Стојећи тада (8. августа 626. године) цео народ је сву ноћ појао химну Матери Логоса“, вели хроничар. Од тога што се ова химна појала „стојећи“ дошао је назив „Акатист“ (=несједален), јер у време његовог читања или појања није допуштено седети

Канон Св. Апостолу и јеванђелисти Луки

У име Оца и Сина и Светога Духа. Амин.

Господе Исусе Христе, Сине Божји, помилуј ме грешнога.

Господе Исусе Христе, Сине Божји, ради молитава Твоје пречисте Мајке и свих Светих, помилуј нас. Амин.

Слава Теби, Боже наш, Слава Теби.

Царе небесни, Утешитељу, Душе Истине, који си свуда присутан и све испуњаваш, Ризнице добара и Даваоче живота, дођи и усели се у нас, и очисти нас од сваке нечистоте и спаси, Благи, душе наше.

Свети Боже, свети Крепки, свети Бесмртни, помилуј нас **(трипут)**.

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, и сада и увек и у векове бекова. Амин.

Пресвета Тројице, помилуј нас; Владико, опрости безакоња наша; Свети, посети и исцели немоћи наше, имена твога ради.

Господе, помилуј (трипут).

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, и сада и увек и у векове векова. Амин.

Оче наш који си на небесима, да се свети име Твоје, да дође царство Твоје, да буде волја Твоја и на земљи као што је на небу; хлеб наш насушни дај нам данас; и опрости нам дугове наше као што и ми опраштамо дужницима својим; и не уведи нас у искушење, но избави нас од злога.

ТРОПАРИ, ГЛАС 6;

Помилуј нас, Господе, помилуј нас, јер ми грешници, немајући никаквог оправдања, приносимо Теби као Владици ову молитву: помилуј нас.

СЛАВА: Господе, помилуј нас, јер се У Тебе уздамо; не гњеви се јако на нас, нити помињи безакоња наша, но и сада као милостив погледај и и збави нас од непријатеља наших: јер си ти Бог наш, и ми смо људи Твоји, сви смо дело руку Твојих, и име твоје призивамо.

И САДА: Отвори нам двери милосрђа, благословена Богородице, да не пропаднемо ми који се у Тебе надамо, но да се Тобом избавимо од беда; јер си Ти спасење рода хришћанскога.

Господе, помилуј (12 пута).

ТРОПАР СВЕТОМ АПОСТОЛУ И ЈЕВАНЂЕЛИСТИ ЛУКИ, ГЛАС 3;

Свети апостоле и јеванђелисто, Лука, моли Милостивог Бога, да опроштај грехова подари душама нашим.

ПСАЛАМ 142;

Господе, услиши молитву моју, прими мољење моје по истини Својој, услиши ме по правди Својој; и не иди на суд са слугом Твојим, јер се нико жив неће оправдати пред Тобом. Непријатељ гони душу моју, гази у прах живот мој, посађује ме у мрак, као давно помрле. Трне у мени дух мој, помете се у мени срце моје. Помињем дане старе, пребрајам све послове Твоје. Пружам к Теби руке своје; душа је моја као сува земља пред Тобом. Брзо ме услиши, Господе, нестаје духа мога; немој одвратити лица Свога од мене, јер ћу бити као они који одлазе у гроб. Рано ми јави милост Своју, јер се у Тебе уздам. Покажи ми, Господе, пут којим да идем, јер к Теби подижем душу своју. Избави ме од непријатеља мојих, Господе, к Теби прибегах. Научи ме творити вољу Твоју, јер си Ти Бог мој; Дух Твој благи нека ме води по стази правој. Имена ради Свога, Господе, оживи ме правдом Твојом, изведи из муке душу моју. И по милости Својој истреби непријатеље моје, и погуби све који муче душу моју, јер сам слуга Твој.

СЛАВА: И САДА:

Алилуја, алилуја, алилуја, слава Теби Боже.**(Трипут)**

Бог Господ и јави се нама, благословен онај који долази у име Господње.
(стихире на Бог Господ...)

ТРОПАР СВЕТОМ АПОСТОЛУ И ЈЕВАНЂЕЛИСТИ ЛУКИ, ГЛАС 5;

Апостолских дела објавитеља, и Јеванђеља Христовог светла списатеља, неописану истину Христове цркве, пресветог апостола Луку; свеиштеним песмама хвалимо, као истинског лекара људских немоћи и природних недуга; и исцелитеља душевних болести, који се непрестано моли за душе наше.

ПСАЛАМ 50;

Помилуј ме, Боже, по великој милости Својој и по обилном милосрђу Свом очисти безакоње моје. Опери ме добро од безакоња мог, и од греха мога очисти ме. Јер безакоње своје ја знам, и грех је мој стално преда мном. Теби јединоме сагреших, и зло пред Тобом учиних, а Ти си праведан у речима Својим и чист у суду Свом. Гле у безакоњима се зачех, и у гресима роди ме мати моја. Гле, истину љубиш, и јављаш ми непознатости и тајне свемудрости Своје. Покропи ме исопом, и очистићу се; умиј ме, и бићу бељи од снега; Дај ми да слушам радост и весеље, да се прену костри потрвене. Одврати лице Своје од грехова мојих, и сва безакоња моја очисти. Срце чисто сагради у мени, Боже, и Дух правобнови у мени. Не одгурни ме од лица Твога и Духа Твога Светога не одузми од мене. Дај ми радост спасења Твога, и Духом владалачким учврсти ме. Научићу безаконике путевима Твојим, и безбожници ће се обратити к Теби. Избави ме од крви Боже, Боже спасења мога; обрадоваће се јеуик мој правди Твојој. Господе, отвори уста моја, и она ће казивати правдсу Твоју. Јер да си хтео жртве, ја бих ти принео; за жртве

паљенице не мариш. Жртва је Богу дух скрушен; срце скрушено и смерно Бог неће одбацити. По доброты Својој; Господе, чини добро Сиону, и нека се подигну уидови јерусалимски. Онда ће Ти бити миле жртве правде, приноси и жртве паљенице; тада ће метати на жртвеник Твој теоце.

КАНОН СВ. АП. ЛУКИ, ГЛАС 8;

ПЕСМА 1.

Ирмос: Узнесимо песму, људи, чудесном Богу нашем, Који је Израилъ ослободио ропства. Победну песму појући и кличући, певам Теби једином Владару.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Пресвета колесница Божија си био, и свесвето си име Његово, о свечесни Лука, пред људима носио. Троструке прелести си крепко као колесница божја потапао.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Животну си струју, свеблажени Лука, примио, знојем си безбожије исушио, лучама благоразумија које из Тебе изсијавају свет си напојио.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Блистањем Духа и животом, који је био чистотом озарен, Лука, као богодана муња, сијао си, троблажени, целој васељени, просвећујући срца верних.

Пресвета Богородице спаси нас!

Радуј се свесвети храмe, доброросно руно, запечаћени изворе струје бесмртности. Сачувај, Владарко, стадо своје, од свих ратних невоља.

Катавасија; Отверзу уста...

ПЕСМА 3.

Ирмос: Нема светoга као што си Ти, Господе Боже мој, који си прославио верне Твоје, Добри, и утврдио их на камену исповедања Твога.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Засијао си проповеђу као сунце, Лука, Цркве украсе и тврђаво. Маглу прелести си, свеблажени, потопио топлотом вере.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Исекао си пребогате таблице благољепија од камена Божјег оваплоћења. Имао си оштар Божанствени језик и уста продоховљена.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

У облак свесветли си ушао, и облаком покриван, примио си, премудри, нови закон, који је прстом Духа написан на срцу Твоме.

Пресвета Богородице спаси нас!

Нико није непорочан као Ти Владарко, и нема Пречисте осим Тебе Свенепорчна. У утроби својој си Бога Логоса сместила, јединог Многомилостивог.

Ѓакон или свештеник:

Помилиј нас, Боже, по великој милости својој, молимо ти се услиши и помилуј.

Народ: Господе помилуј (Трипут)

Још се молимо за благоверни и христољубиви род наш, и за свеправославне хришћане.

Народ: Господе помилуј (Трипут)

Још се молимо за свјатјејшег Патријарха нашег (изговори његово име) (или Митрополита или Епископа нашег) (изговори његово име).

Народ: Господе помилуј (Трипут)

Још се молимо за сву браћу и све православне хришћане

Народ: Господе помилуј (Трипут)

Возглас: Јер си милостив и човекољубив Бог, и Теби славу узносимо, Оцу и Сину и Светоме Духу, сада и увек и у векове векова.

Народ: Амин.

Седалан гл. 8.

Као пратилац Павлов, јавио си се, свехвални Господњи Апостоле, и различите невоље трпељиво си подносио, и делатност си своју, у вери, страдањем окончао. И са Павлом се на небу, блажени, веселиш, ради тога што си свету проповедао Еванђеље. Просветио си, свечесни, Лука, све крајеве под сунцем. Моли Христа Бога да дарује опроштај грехова онима који са љубављу празнују свеу успомену Твоју. **(двапут)**

Слава, и сада, Богородичан:

Облаче разумног сунца, свети Божанствени светилнице саздани од злата, нескверна, неупрљана, свенепорочна Владарко, помрачену душу моју заслепљену страстима, молим Ти се, искрама бестрашћа, просвети. Умиј оскрнављено моје срце потоцима умиљења, и сузама покајања, и од порочних дела мојих ме очисти, да те с љубављу призивам: Богородице, Приснидјево, моли Христа Бога, да ми дарује опроштај сагрешења, јер у Тебе полажу наду, слуге твоје.

ПЕСМА 4.

Ирмос: Из горе осењене Логосом, Једина Богородице, зажеле се оваплотити Логос. О томе пророк провиде са страхом, прослављајући силу Твоју.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Незнабожачко море узбуркао си, богомудри. Био си делатељ Цара свих. Слано невервање Божанственом сољу си засладио, увек славни.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Запети лук Христов, Лука, пусти те као добро наоштрену стрелу, која је сијала лучама благочешћа, просвећујући душе наше.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Телесна и душевна страдања заједно исцели, певачима Твојим Свеблажени, тајанственом делатношћу руку Твојих, свемудри, ослобађаш нас од гнилози греха.

Пресвета Богородице спаси нас!

Божја Невесто, Марија, Богородитељко, избави ме од љутих сагрешења и невоља, и ка тишини, пристаништу и спасењу упути ме молитвама Твојим.

ПЕСМА 5.

Ирмос: Јутрењујући, вапијем Ти Господе, Спаси нас, јер си Ти Бог наш и осим Тебе за другога не знамо.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Јавио си се као роса која пада са неба. Разарајући зној прелести речима Твојим.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Имао си у себи страх Божији, апостоле, и њиме си спасење заблуделима даровао.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Успео си се на гору врлина, свеблажени, и свима си Јеванђеље о Царству прорповедао.

Пресвета Богородице спаси нас!

Маријо, Богородице неневестна, ништавним учини надање непријатеља наших, и развесели оне који те прослављају.

ПЕСМА 6.

Ирмос: Даруј ми одежду свелу, Ти, Који се одеваш светлошћу као ризом, Многомилостиви Христе Боже наш.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Испео си чашу мудрости, и све си напојио познањем Спаса Христа, о свемудри Лука.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

За сапутника Павловог, био си изабран, свеблажени Лука, у мрежу дивних догмата твојих уловио си народе, дивни говорниче.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Јавио си се, апостоле, као облак који нам излива кишу живота, која нам истиче из источника спасења.

Пресвета Богородице спаси нас!

Разрушитељ идола, би Онај, Који се роди од Тебе као Бог, Маријо, Богоневесто, коме се клањамо са Оцем и духом.

Мала јектенија

Ђакон или свештеник:

Опет и опет у миру Господу се помолимо.

Народ: Господе помилуј

Заштити, спаси, помилуј и сашувај нас Боже, благодаћу Твојом.

Народ: Господе помилуј

Поменувши пресвету, пречисту, преблагословену Владичицу нашу Богородицу и Приснодјеву Марију са свима Светима, сами себе и једни друге и сав живот свој Христу Богу предајмо.

Народ: Теби, Господе.

Возглас: Јер си свет, Боже наш, и у светима обитаваш, и Теби славу уносимо, Оцу и Сину и Светоме Духу, сад и увек и у векове векова.

Народ: Амин.

Ђакон или свештеник: И да се удостојимо слушања светог Јеванђеља господа Бога молимо.

Народ: Господе помилуј (Трипут)

Премудрост! Смерно стојмо! Чујмо свето Јевађеље. Мир свима.

Народ: И духу твоме.

Свештеник: Читање светог јеванђеља од Луке

Народ: Слава Теби, Господе, слава Теби.

Ђакон: Пазимо!

Свештеник: (ЧИТА ЈЕВАЂЕЉЕ)

Народ: Слава Теби, Господе, слава Теби

Кондак, гл 2.

Као: Тврдија...

Као истинског проповедника врлина и неисказаних тајни говорника, прославимо, звезду црквену, божанственог Луку, јер Логос њега са Павлом мудрим изабра за учитеља народима, једини Који види оно што је у срцу.

Ђакон или свештеник:

Спаси, Боже, народ твој, и благослови наслеђе твоје, посети свет твој милошћу и добротом, укрепи моћ хришћана православних и ниспосли нам милости своје богате: молитвама Свепречисте владичице наше Богородице и Приснодјеве Марије, силом часног и животворног Крста, заступништвом часних Небеских Сила бестелесних, часног славног Пророка, Претече и Крститеља Јована, светих славних и свехвалних Апостола, светог апостола и јеванђелисте Луке, светих Отаца наших и великих васељенских учитеља и светитеља: Василија Великога, Григорија Богослова и Јована Златоустога, светих Отаца наших Атанасија и Кирила, архиепископа александријских, светог Оца нашег Николаја, архиепископа мирликијскога Чудотворца, светих равноапостолних Методија и Кирила учитеља словенских, светих српских просветитеља и учитеља: Симеона Мироточивог, светитеља: Саве, Арсенија, Максима, Василија и Петра, светог свештеномученика Теодора, епископа вршачког; светих славних и добропобедних Мушеника, преподобних и богоносних Отаца наших, светих праведних богородитеља Јоакима и Ане (и светог чији је дан), и свих Светих твојих, молимо Те, многомилостиви Господе, услиши нас грешне који Ти се молимо и помилуј нас.

Народ: Господе помилуј (12 пута)

Свештеник возглас:

Милошћу и добротом и човекољубљем јединороднога Сина твога, са којим си благословен, са пресветим и благим и животворним твојим Духом, сада и увек и у векове векова.

Народ: Амин.

Икос:

Обогатио си се превишњим знањем из руку Владара. Бацањем коцке си био одређен да прорповедаш, незнабошцима, свехвални. Зато си и живот свој загрејао Логосом. Народима које си поучавао дао си закон. Вишим од Мојсија си се показао. Прстом Божјим, као Богом написаним таблицама, које се преко Тебе сложише Духом, Божанствену веру си разјаснио, зато Те и Христос прослави, једини Који познаје срца.

ПЕСМА 7.

Ирмос: Благочестиви младићи у Вавилону, нису се поклонили златном лику. Но посред огњене пећи орошени, песму су певали говорећи: Препрослављени отаца Боже, благословен јеси.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Верни ученик неисказаних тајни Христа Бога си био, Свемудри, јер си Божанствено Јеванђеље проповедао вернима, говорећи: Препрослављени отаца и наш Боже, благословен јеси.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

У врлинама утврђен и њима украшен, јавио си се, свеблажени Лука. Просвећивао си искрама Божанског благољепија и вапијао си непрестано Творцу Твоме: Препрослављени отаца и наш Боже, благословен јеси.

Пресвета Богородице спаси нас!

Логосном мудрошћу просвећено, било Ти је житије, боговидче Лука. О рођењу Дјеве јасно си написао, и Јоакима си љубазно описао. Зато Ти се са вером поклањамо, славећи Христа.

ПЕСМА 8.

Ирмос: На Светој Гори си се прославио Господе, и у купини си огњем о Увекдјеву Мојсију објавио. Зато, нека Те опевају дела и нека Ти узнесу хвалу у све векове.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Мудрошћу речи Твојих као росом, и кишом Божанствене благодати, весниче Господњи, погасио си прелести, јер си био свештени проповедник, Богомудри.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Вредне ноге твоје су благовестили мир. Превазишао си сваки ум. Зато Те прослављамо и славословимо ти у све векове.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Објавио Те Христос као светлост свету, која просвећује оне који седе у тами. Господ славе, Који је од Очеве суштине сијање, Њега прослављамо у векове.

Пресвета Богородице спаси нас!

Уселио се у утробу Дјеве, Господ, и од Ње се чудесно и неисказано јавио, да би обновио природу древног Адама, Њега опевамо и славословимо у векове.

ПЕСМА 9.

Ирмос: Тебе неискусобрачну, Мајку Вишњег Бога, немогуће је речима описати, јер си и од пречистих Сила виша, ваистину си родила Бога, неућутним славословљем Те величамо.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Био си прорповедник спасења целом свету. Јеванђелском проповеђу дишући продуховљени, као свештена и врло знаменита труба, свештени, проповедниче свечесни.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Показао си се као украс апостола Спасових. Објавио си нам којим Божанским подвигом да се подвизавамо. Како да са ликом Божјим увек пребивамо, свештенопрорповедниче свехвални.

Свети апостоле и јеванђелисте Лука моли Бога за нас!

Остао си све време, Лука, у врлини коју си стекао у почетку, а која се задобија на крају, Христу си предстао, примивши од Њега Боговиђења и наситивши се њима, зато те сви прослављамо.

Пресвета Богородице спаси нас!

У наручју си носила неприступног Бога, опеваног на небесима од свих небеских Сила, и Који преко Тебе нам увек дарује спасење Богомати, зато Га прослављамо.

Светилан:

Подобен: Со Ученики...

Апостоле Христов, Лука, тајниче неизречени, и народима учитељу, са Божанственим Павлом и Пречистом Богородицом, чију си Божанствену икону из љубави изобразио, моли боговидче, за оне који Те славе и празнују Твоје свешено успеније, свемудри проповедниче тајни.

Слава, други:

Подобен: Духом во свјатилишчи...

Хвалим Те као ученика благодати, и пратиоца Павловог и изврсног писца Божанственог Јеванђеља. Проповедао си блажени, Лука, речи о оваплоћењу и обогочовечењу и страдању. Све верно описујући, достојну хвалу Ти узносимо.

И сада, Богородичан:

Неописано је било рођење свенепорочне невесте, Богородице, Која је пречисти храм. Премудрим саветом се у Њу усели Бог Логос. Зато опевам рођење Твоје, Свенепорочна, величајући Те.

Мала јектенија

Ђакон или свештеник:

Помилуј нас, Боже, по великој милости својој, молимо ти се услиши и помилуј.

Народ: Господе помилуј (Трипут)

Још се молимо да овај град и сваки град и земља буду сачувани од глади, помора, земљотреса, потопа, пожара, покоља, најезде туђинаца и грађанског рата, и да Благо и Човекољубиви Бог буде милостив и предусретљив, да одврати сваки гнев уперен на нас, и избави нас од блиске и праведне претње, и да нас помилује

Народ: Господе помилуј (40 пута)

Свештеник:

Услиши нас Боже, Саситељу наш, Надо свих крајева земље и оних на мору далеко, и милостив, милостив буди, Владико нама грешнима, и помилуј нас. Јер си милостив и човекољубив Бог и Теби славу узносимо, Оцу и Сину и Светоме Духу, сада и увек и у векове векова.

Народ: Амин.

Ђакон или свештеник: Премудрост!

Народ: Чеснију од Херувима и славнију од серафима, тебе што непорочно Бога-реч роди, сушту богородицу величамо.

Свештеник: Слава Теби, Христе Боже, надо наша, слава Теби.

Народ: Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, и сад и увек и у векове векова. Амин.
Господе помилуј (трипут) Оче свети благослови.

Свештеник окренут народу говори: Отпуст

На Св Сергија Радоњешког, лета Господњег 1996. презвитер Марјан

Молитвама Светог Апостола и Јеванђелисте Луке и Пресвете Богородице са свима Светима, Господе Исусе Христе Сине Божји просвети, заштити и помилуј слугу твога Драгана који се потруди да сабере и изради електронску верзију службе, лета Господњег 2011.